

EDUSKUNNAN VASTAUS 226/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle energiatehokkuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä energiatehokkuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 182/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 23/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Energiatehokkuuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään energiatehokkuuden edistämisestä, energiatehokkuuden parantamiseksi tehtävistä energiakatselmuksista, sähkön ja lämmön tehokkaan yhteistuotannon ja ylijäämälämmön hyödyntämisen edistämiseksi tehtävistä kustannus-hyötyanalyysistä sekä energiamarkkinoilla toimivien yritysten velvollisuudesta pyrkiä edistämään energian tehokasta ja säästäväistä käyttöä asiakkaittensa toiminnassa.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

- 1) yrityksiin, jotka myyvät tai jakelevat sähköä, kaukolämpöä, kaukojäähdytystä tai polttoainetta;
- 2) suuriin yrityksiin, niissä tehtäviin yrityksen energiakatselmuksiin sekä yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöihin;
- 3) kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoihin, sähkön lauhdetuotantolaitoksiin ja sellaisiin teollisuuslaitoksiin, joissa voi syntyä käytökelpoista ylijäämälämpöä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *energialla* polttoaineita, lämpöä, uusiutuvaa energiaa, sähköä tai mitä tahansa muuta energian muotoa;

2) *energiatehokkuudella* suoritteen, palvelun, tavarain tai energian tuotoksen ja energiapainoksen välistä suhdetta;

3) *energiatehokkuuden parantamisella* teknisistä, ihmisten käyttäytymiseen liittyvistä tai taloudellisista muutoksista johtuvaa energiatehokkuuden lisääntymistä;

4) *suurella yrityksellä* taloudellista toimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka palveluksessa on vähintään 250 työntekijää tai jonka vuosiliikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma on yli 43 miljoonaa euroa;

5) *eurooppalaisella standardilla* Euroopan standardointikomitean, Euroopan sähkötekniikan standardointikomitean tai Euroopan telealan standardointilaitoksen hyväksymää, julkisesti käyttöön saatettua standardia;

6) *kansainvälisellä standardilla* kansainvälisen standardisoimisjärjestön hyväksymää, julkisesti käyttöön saatettua standardia;

7) *energian vähittäismyyjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka myy ammattimaisesti energiaa loppukäyttäjille;

8) *loppukäyttäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ostaa energiaa omaan loppukäyttöön;

9) *polttoaineen tukkumyyjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka myy polttoainetta energian vähittäismyyjille;

10) *polttoaineella* verkkomaakaasua ja liikennepolttoaineena käytettävää maakaasua, nestekaasua, kivi- ja ruskohiiltä, raskasta ja kevyttä polttoöljyä, turvetta, biopolttoainetta sekä liikennepolttoainetta lukuun ottamatta ilmaissa ja meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita;

11) *verkkomaakaasulla* maakaasuputkistoa pitkin loppukulutuspaikkaan toimitettavaa maakaasua;

12) *energiapalvelujen tarjoajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa energiapalveluja tai suorittaa muita energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä loppukäyttäjän laitoksessa tai tiloissa;

13) *yhteistuotannolla* lämpöenergian ja sähkö- tai mekaanisen energian samanaikaista tuottamista samassa prosessissa;

14) *tehokkaalla yhteistuotannolla* energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU, jäljempänä *energiatehokkuusdirektiivi*, liitteessä II asetetut perusteet täyttävää yhteistuotantoa;

15) *merkittävällä uudistamisella* uudistustöitä, joiden kustannukset ylittävät 50 prosenttia uuden vastaavan yksikön investointikustannuksista.

2 luku

Energiakatselmukset

4 §

Yrityksen energiakatselmus

Yrityksen energiakatselmus on järjestelmällinen menettely, jolla saadaan riittävästi tietoa koko konsernin tai yrityksen energiankulutusprofiilista, tunnistetaan mahdollisuudet kustannustehokkaaseen energiansäästöön, määritetään säästön suuruus ja raportoidaan katselmuksen tuloksista. Yrityksen energiakatselmuksessa otetaan huomioon kaikki yrityksen energiankäyttökohteet, joita ovat rakennukset, teollinen ja kaupallinen toiminta sekä liikenne.

Yrityksen energiakatselmukseen on sisällytettävä erillisiä kohdekohtaisia katselmuksia riittävästä määrästä yrityksen toimintoja, jotta voidaan muodostaa luotettava kuva yrityksen kokonaisenergiatehokkuudesta ja todeta luotettavalla tavalla sen merkittävimmät parantamismahdollisuudet.

5 §

Kohdekatselmus

Kohdekatselmus on järjestelmällinen menettely, jolla saadaan yksityiskohtaista tietoa energiankäyttökohteen energiankulutuksen rakenteesta ja jonka avulla voidaan esittää ehdotukset kustannustehokkaasti toteutettavista energiatehokkuustoimista. Kohdekatselmus tehdään rakennukseen, rakennusryhmään, teollisuuslaitokseen tai sen osaan, kuljetusketjuun taikka muuhun yksittäiseen energiankäyttökohteeseen.

6 §

Pakollinen yrityksen energiakatselmus

Yrityksen energiakatselmus on pakollinen suurille yrityksille.

Pakollinen yrityksen energiakatselmus on tehtävä vähintään neljän vuoden välein. Pakolliseen yrityksen energiakatselmukseen sisällytettyä kohdekatselmus ei saa olla neljää vuotta vanhempi.

7 §

Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen

Jos yrityksessä on käytössä eurooppalaisten tai kansainvälisten standardien mukaisesti riippumattoman elimen toimesta sertifioitu energianhallintajärjestelmä tai ympäristönhallintajärjestelmä, johon sisältyy tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty energiakatselmus, yritys vapautuu tekemästä 6 §:ssä tarkoitettua pakollista energiakatselmusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi sertifioituksi energianhallintajärjestelmäksi luetaan ainakin sertifioitu ISO 50 001 -järjestelmä sekä sertifioitu ISO 14 001 -järjestelmä yhdistettynä riippumattoman elimen toimesta sertifioituun energianhallintajärjestelmään, jonka energiakatselmusvaatimukset ovat yhteneväiset ISO 50 001 -järjestelmän kanssa.

Jos yritys osallistuu sellaiseen valtion viranomaisen kanssa allekirjoitettuun vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimusjärjestelmään, johon sisältyy tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty yrityksen energiakatselmus, yrityksen katsotaan täyttävän 6 §:n vaatimuksen pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta.

8 §

Yrityksen energiakatselmuksen vähimmäisvaatimukset

Yrityksen energiakatselmus tehdään koko konsernille tai yritykselle, ja se sisältää katsauksen yrityksen kaikista toiminnoista, mukaan lukien rakennukset, teollinen toiminta, kaupallinen toiminta ja liikenne, sekä niiden energiankulutuksen rakenteesta.

Yrityksen energiakatselmukseen on sisällytettävä riittävä otos kohdekatselmuksia, jotta voidaan muodostaa luotettava kokonaiskuva yrityksen kokonaisenergiatehokkuudesta ja todeta luotettavalla tavalla merkittävimmät energiatehokkuuden parantamismahdollisuudet. Riittäväksi otokseksi kohdekatselmuksia katsotaan määrä, joka kattaa riittävän määrän yrityksen kokonaisenergiankäytöstä. Yrityksen energiakatselmukseen on aina sisällytettävä vähintään yksi kohdekatselmus, paitsi jos yrityksellä ei ole yhtään energiankäyttökohdetta, jossa kohdekatselmuksen tekeminen on tarkoituksenmukaista ja taloudellisesti perusteltua.

Yrityksen energiakatselmuksessa tulee esittää keskeiset kohdekatselmusten tulokset ja merkittävät yrityksen energiatehokkuutta parantavat toimet. Siihen on mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä suunnitelma seuraavaan yrityksen energiakatselmukseen sisällytettävistä kohdekatselmuksista ja niiden ajankohdista.

Yrityksen energiakatselmuksessa on käytettävä luotettavia, ajan tasalla olevia sekä, mikäli mahdollista, mitattuja ja jäljitettävissä olevia operatiivisia tietoja energiankulutuksesta ja kuormitusjakaumista. Tiedot on tallennettava

historiallista analyysiä ja tuloksellisuuden seurantaan varten.

Yrityksen energiakatselmukseen ei saa sisältyä lausekkeita, jotka estävät yritystä siirtämässä katselmuksen tuloksia kolmannelle osapuolelle.

Tarkempia säännöksiä yrityksen energiakatselmuksen vähimmäisvaatimuksista ja kohdekatselmusten määrästä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Kohdekatselmusten vähimmäisvaatimukset

Kohdekatselmuksia on tehtävä mahdollisuuksien mukaan yrityksen erilaisiin energiankäyttökohteisiin, keskittyen kuitenkin niihin kohteisiin, joissa energiankulutus on korkein, sekä niihin kohteisiin, joissa energiatehokkuudessa on eniten parannettavaa.

Jos tietylle kohteelle on tehty kohdekatselmus neljän edeltävän vuoden aikana, tulee ensisijaisesti tehdä kohdekatselmuksia yrityksen muihin kohteisiin, ottaen kuitenkin huomioon, mitä 1 momentissa säädetään.

Kohdekatselmusta ei tarvitse tehdä lentokoneille, laivoille, junille ja autoille.

Kohdekatselmuksissa on yksilöitävä ehdotetut energiansäästötoimet sekä mahdollistettava yksityiskohtaisten ja todennettujen laskelmien tekeminen ehdotetuille toimille. Säästöjen laskeamisen perusteena on mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti käytettävä elinkaarikustannusten analyysiä, jotta voidaan ottaa huomioon pitkän tähtäimen säästöt.

Kohdekatselmuksiin sovelletaan, mitä 8 §:n 4 momentissa säädetään yrityksen energiakatselmuksessa käytettävistä tiedoista ja 5 momentissa yrityksen energiakatselmukseen sisällytettävistä lausekkeista.

Kohdekatselmusten vähimmäisvaatimuksista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Yrityksen energiakatselmusraportti

Yrityksen energiakatselmuksesta tulee tehdä energiakatselmusraportti. Katselmusraportti tulee säilyttää vähintään 10 vuotta. Yrityksellä tulee olla olemassa yrityksen energiakatselmusraportti, joka on korkeintaan neljä vuotta vanha.

Raportista tulee ilmetä ainakin 8 §:ssä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia vastaavat tiedot. Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yrityksen energiakatselmusraportin sisällöstä.

11 §

Kohdekatselmusraportti

Yrityksen energiakatselmukseen sisällytettävästä kohdekatselmuksesta tulee tehdä kohdekatselmusraportti. Raportti tulee säilyttää vähintään 10 vuotta. Yrityksen on toimitettava kaikista yrityksen energiakatselmukseen sisällytettävistä kohdekatselmusraporteista keskeiset tiedot Energiaviraston ylläpitämään tai osoittamaan rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa kunkin kohdekatselmusraportin valmistumisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kohdekatselmusraportista ja rekisteriin toimitettavista tiedoista.

12 §

Valvonta

Energiavirasto valvoo, että pakolliset yrityksen energiakatselmukset tehdään tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti. Kunakin vuonna laadituista yrityksen energiakatselmuksista tarkastetaan määräosa. Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastettavien yrityksen energiakatselmusten määrästä sekä tarkastamisen suorittamistavasta.

Energiavirastolla on oikeus saada pakolliseen yrityksen energiakatselmukseen sisällytetyn kohdekatselmuksen raportti tarkastettavakseen. Raportti tulee toimittaa Energiavirastolle kauden kuluessa Energiaviraston pyynnöstä, ja se ei saa olla neljää vuotta vanhempi.

Patentti- ja rekisterihallituksen on toimitettava Energiavirastolle sen pyynnöstä kaupparekisterin yritystietoja valvonnan järjestämiseksi. Tiedot on toimitettava viipymättä ja maksutta.

3 luku

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyys ja rekisteröinti

13 §

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyys

Pakollisen yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilönä saa toimia vain henkilö, jonka pätevyys on todettu ja voimassa ja joka on rekisteröity energiakatselmusten vastuuhenkilöistä pidettävään rekisteriin yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöksi.

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöllä tulee olla soveltuva tekniikan, ympäristö- tai energia-alan tutkinto tai tämän korvaava työkokemus sekä yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilökoulutus. Lisäksi hänellä on oltava yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilökokeen hyväksyttävällä suorituksella osoitettu perehtyneisyys yrityksen energiakatselmuksen tekemiseen ja energiakatselmuksia koskevaan lainsäädäntöön.

Toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa jäsenvaltiossa hankitun muodollisen kelpoisuuden ja ammattipätevyyden tunnustamiseen sovelletaan ammattipätevyyden tunnustamisesta annettua lakia (1093/2007).

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä soveltuvista tutkinnoista, korvaavaksi hyväksyttävästä työkokemuksesta, vastuuhenkilökoulutuksesta ja vastuuhenkilökokeiden sisällöstä.

14 §

Yrityksen oma työntekijä yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilönä

Yrityksen oma työntekijä voi toimia yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilönä. Tällaista vastuuhenkilöä koskevat samat pätevyysvaatimukset kuin muitakin yrityksen energiakatselmusten vastuuhenkilöitä, ja hänen pätevyytensä tulee olla viranomaisen toteama 15 §:n mukaisesti.

15 §

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden toteaminen

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöpätevyyttä haetaan Energiavirastolta. Tämä toteaa vastuuhenkilöltä vaadittavan koulutuksen tai tämän korvaavan työkokemuksen olemassaolon, vastuuhenkilökokeen hyväksytyn suorittamisen ja hyväksyy tai hylkää pätevyyden.

Pätevyyden uusimista haetaan Energiavirastolta. Tämä toteaa ammattitaidon ylläpidon tai muussa tapauksessa edellyttää vastuuhenkilökokeen hyväksyttyä suorittamista pätevyyden uusimiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ammattitaidon ylläpitämisestä energiakatselmusten tekemisellä, koulutuksella tai muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

16 §

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden voimassaolo

Pätevyys on voimassa seitsemän vuotta sitä koskevan päätöksen antamisesta.

17 §

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyyden poistaminen

Jos yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilö toistuvasti rikkoo yrityksen energiakat-

selmuksen vähimmäisvaatimuksia tai muuten osoittaa olevansa pätemätön tehtävään, Energiavirasto voi poistaa henkilölle myönnetyn pätevyyden.

18 §

Rekisteri yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöistä

Energiavirasto pitää rekisteriä yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöistä.

Rekisteriin tallennetaan yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilön yhteystiedot, vastuuhenkilönumero sekä pätevyyden voimassaoloaika. Lisäksi henkilön niin halutessa voidaan rekisteriin tallentaa tietoja hänen tekemistään energiakatselmuksista. Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilöä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä vuoden kuluttua pätevyyden voimassaolon päättymisestä, jollei pätevyyttä tätä ennen ole uudistettu.

Rekisteritietojen luovuttamisesta päättää Energiavirasto.

Jokaisella on oikeus saada korvauksetta tietoa itseään koskevasta yksittäisestä rekisterimerkinästä.

4 luku

Mittaaminen ja laskutus

19 §

Mittarin tarjoaminen kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen loppukäyttäjälle

Mittauksen järjestäjän on tarjottava kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen loppukäyttäjille kilpailukykyisesti hinnoiteltua mittaria, joka mittaa tarkasti energian todellisen kulutuksen ja antaa tietoa kulutuksen ajoittumisesta, kun:

1) olemassa oleva mittari korvataan, paitsi jos se on teknisesti mahdotonta tai se ei ole kustannustehokasta ottaen huomioon pitkän aikavälin säästämahdollisuudet;

2) kyse on uuteen rakennukseen sijoitettavasta uudesta liittymästä; tai

3) kyse on sellaisesta uudesta liittymästä, joka sijoitetaan rakennukseen, johon suoritetaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 125 §:n mukaista rakennuslupaa tai 126 §:n mukaista toimenpidelupaa edellyttävä korjaus, jolla voi olla merkittävää vaikutusta rakennuksen energiatehokkuuteen.

20 §

Kiinteistön lämpöenergiamittari

Jos kiinteistöön toimitetaan lämpöä tai jäähdytystä kaukolämmitysverkosta tai usealle kiinteistölle yhteisestä keskitetystä lähteestä, kaukolämmön toimituspisteeseen, kiinteistön lämmönvaihtimeen tai lämmön toimituspisteeseen on asennettava lämpöenergiamittari silloin, kun lämmitysjärjestelmä uusitaan tai kyse on uuteen kiinteistöön sijoitettavasta uudesta liittymästä.

21 §

Opastus kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen mittaria asennettaessa

Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen mittarin asentamisen yhteydessä mittauksen järjestäjän on annettava loppukäyttäjälle asianmukaista neuvontaa ja tietoa erityisesti mittareiden tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisestä mittatietojen hallinnassa ja energiankulutuksen seurannassa.

22 §

Laskutus

Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutuksen on tapahduttava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa. Laskutus voi perustua loppukäyttäjän tekemään mittarin luentaan.

Kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskutus saa perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään ainoastaan silloin, kun laskutus perustuu loppukäyttäjän lukemaan mittariin ja tämä ei ole ilmoittanut mittarilukemaa tietyltä laskutuskaudelta. Todettuun energiankulutuk-

seen perustuvasta laskutuksesta voidaan myös poiketa, jos todettuun energiankulutukseen perustuvan mittauksen ja laskutuksen järjestäminen ei ole mahdollista tai se on kustannuksiltaan kohtuutonta.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetyn estämättä energian vähittäismyyjä ja loppukäyttäjä voivat sopia muista maksu- ja laskutustavoista. Kulutus- ja hintatiedot on kuitenkin toimitettava asiakkaalle vähintään neljä kertaa vuodessa, jos ne ovat saatavilla.

Polttoaineen loppukäyttäjälle on ilmoitettava laskussa, sopimuksessa, kuitissa tai niiden liitteenä yksilöidyt tiedot polttoaineen yksikköhinnasta ja toimitetun polttoaineen määrästä.

Loppukäyttäjän on halutessaan saatava kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen laskut ja kulutustiedot sähköisinä. Laskussa on eriteltävä selkeästi, mistä se muodostuu. Tässä pykälässä tarkoitettut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot on annettava loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta.

23 §

Kaukolämpöä ja kaukojäähdytystä sekä polttoainetta koskevan laskun vähimmäistiedot

Energian vähittäismyyjän on toimitettava kaukolämpöä ja kaukojäähdytystä sekä polttoainetta koskevan laskun mukana asiaankuuluvat tiedot, joiden avulla loppukäyttäjä saa kattavan selvityksen sen hetkisistä energiakustannuksista. Energiakustannuksia koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle maksutta, oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja kustannukset ja mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena.

Energian vähittäismyyjän on laskun tai kuitin mukana taikka muulla sopivalla tavalla asetettava energian loppukäyttäjän saataville tietoa energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä sekä sellaisten tahojen yhteystietoja, joilta saa

lisätietoa energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä.

Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

24 §

Tiedot aiemmasta kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutuksesta

Mittauksen järjestäjän on varmistettava, että loppukäyttäjä saa helposti ja selkeästi esitettynä sellaisia täydentäviä tietoja aiemmasta kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen kulutuksesta, joiden avulla loppukäyttäjä voi itse tehdä yksityiskohtaisia tarkastuksia.

Jos mittaukseen käytetään sellaista etäluettavaa mittaria, joka pystyy rekisteröimään tuntitason tietoa, on aiempaa kulutusta koskevien tietojen oltava loppukäyttäjän saatavilla vähintään kolmen edeltävän vuoden ajalta tai toimitussopimuksen alkamisesta lähtien, jos siitä on kulunut kolmea vuotta lyhyempi aika.

Loppukäyttäjälle, jolla ei ole käytössään sellaista etäluettavaa mittaria, joka pystyy rekisteröimään tuntitason tietoa, on asetettava saataville ne tiedot, jotka ovat käytettävissä.

Siinä määrin kuin loppukäyttäjän kaukolämpö- tai kaukojäähdytyslaskuja ja aiempaa kulutusta koskevat tiedot ovat käytettävissä, mittauksen järjestäjän on loppukäyttäjän pyynnöstä asetettava ne tämän nimeämän energiapalvelujen tarjoajan saataville.

25 §

Energian käyttöä koskeva raportti

Energian vähittäismyyjän on toimitettava vähintään kerran vuodessa sähköön jakeluverkkoon liitetyle sekä kaukolämpöä, kaukojäähdytystä ja verkkomaakaasua käyttävälle loppukäyttäjälle maksutta ja asianmukaisesti raportti tämän energian käytöstä. Raportissa on oltava ainakin:

1) tiedot loppukäyttäjän energiankulutuksesta raportin ajanjaksolta ja sitä edeltäneeltä kol-

melta vuodelta, kuitenkin enintään siltä ajalta, jonka asiakassuhde on kestänyt;

2) vertailutietoja loppukäyttäjän energiankulutuksesta verrattuna muihin vastaaviin loppukäyttäjiin;

3) tietoa energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä ja sellaisten tahojen yhteystietoja, joilta saa lisätietoa energiatehokkuutta parantavista toimenpiteistä.

Vähittäismyyjällä ei ole 1 momentissa tarkoitettua raportointivelvollisuutta, jos todelliseen energiankulutukseen perustuvan mittauksen järjestäminen ei ole mahdollista tai se on kustannuksiltaan kohtuutonta.

Jos energian vähittäismyyjä vaihtuu, energian käyttöä koskeva raportti on toimitettava loppukäyttäjälle kolmen kuukauden kuluessa energian myyntiä koskevan sopimuksen päättymisestä. Jos loppukäyttäjän ja energian vähittäismyyjän välinen sopimus ei ole kestänyt kuutta kuukautta tai edellisen raportin toimittamisesta on enintään kuusi kuukautta, ei 1 momentissa tarkoitettua raporttia tarvitse toimittaa.

Jos loppukäyttäjän ja vähittäismyyjän kesken on sovittu sähköisestä laskutuksesta, raportti on toimitettava ensisijaisesti sähköisesti. Jos käytössä on paperilasku, raportti on toimitettava ensisijaisesti postitse. Loppukäyttäjä ja vähittäismyyjä voivat sopia myös muusta toimitustavasta.

Sähköenergian mittaamisesta huolehtivan verkonhaltijan on annettava raporttia varten tarvittavat tiedot sähköenergian kulutuksesta sähköön myyjälle maksutta.

Tarkemmat säännökset energian käyttöä koskevan raportin sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Selvitys energian myynnistä

Energian vähittäismyyjän on toimitettava Energiavirastolle tämän pyynnöstä sähköä, verkkomaakaasua, kaukolämpöä ja kaukojäähdytystä koskevilta osin tiedot:

1) energian kokonaismyynnistä ja sen ajoittumisesta;

2) loppukäyttäjien energiankulutuksesta kuluttajaryhmittäin;

3) loppukäyttäjien maantieteellisestä jakautumisesta asiakasryhmittäin;

4) hinnoittelusta ja hintarakenteesta.

Polttoaineen tukkumyyjän on toimitettava polttoaineita koskevat tiedot polttoainelajeittain:

1) polttoaineen kokonaismyynnistä ja sen ajoittumisesta;

2) myynnin maantieteellisestä jakautumisesta;

3) polttoaineen hinnasta.

Energiavirasto saa pyytää 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja enintään kerran vuodessa ja enintään kolmen vuoden ajalta. Tiedot on luovutettava Energiaviraston pyytämässä muodossa ja maksutta.

Vähittäismyyjän on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja polttoaineen tukkumyyjän 2 momentissa tarkoitettut tiedot vähintään neljä vuotta.

Tarkemmat säännökset tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

5 luku

Sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistäminen

27 §

Kustannus-hyötyanalyysi

Suunniteltaessa uutta tai uudistettaessa merkittävästi olemassa olevaa sähkön lauhdetuotantolaitosta, jonka polttoaineteho on yli 20 MW, toiminnanharjoittajan on tehtävä kustannus-hyötyanalyysi laitoksen kustannusten ja hyötyjen arvioimiseksi sen toteuttamisesta tehokkaana yhteistuotantolaitoksena.

Suunniteltaessa uutta tai uudistettaessa merkittävästi teollisuuslaitosta, josta voi syntyä ylijäähälämpöä käyttökelpoisella lämpötilatasolla ja jonka kokonaislämpöteho on yli 20 MW, toiminnanharjoittajan on tehtävä kustannus-hyötyanalyysi kustannusten ja hyötyjen arvioimiseksi

ylijäämälämmön käyttämisestä taloudellisesti perusteltua kysyntää varten ja laitoksen liittämistä kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoon.

Suunniteltaessa uutta kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysverkkoa alueelle, jossa on teollisuuslaitos, jonka kokonaislämpöteho on yli 20 MW, tai suunniteltaessa olemassa olevassa kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysverkossa uutta energiantuotantolaitosta, jonka polttoainetehto on yli 20 MW, tai uudistettaessa merkittävästi tällaista olemassa olevaa laitosta, toiminnanharjoittajan on tehtävä kustannus-hyötyanalyysi aiheutuvien kustannusten ja hyötyjen arvioimiseksi lähellä sijaitsevista teollisuuslaitoksista syntyvän käyttökelpoisen ylijäämälämmön käyttämisestä.

Sellaisten laitteiden asentamista, joilla otetaan talteen polttolaitoksen tuottamaa hiilidioksidia sen varastoinniseksi hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista annetun lain (416/2012) mukaisesti, ei pidetä 1—3 momentissa tarkoitettuna uudistamisena.

28 §

Kustannus-hyötyanalyysistä vapauttaminen

Sen estämättä, mitä 27 §:ssä säädetään, kustannus-hyötyanalyysia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on:

1) huippukuormitusaikoina käytettävä tai varavoimaa tuottava laitos, jonka toiminta-ajaksi on suunniteltu alle 1 500 käyttötuntia vuodessa;

2) ydinvoimalaitos;

3) laitos, joka on sijoitettava lähelle hiilidioksidin talteenottamisesta ja varastoinnista annetun lain mukaisesti hyväksyttyä geologista varastointipaikkaa;

4) olemassa olevassa kaukolämpöverkossa oleva uusi energiantuotantolaitos, jonka teho on vähäinen, eikä kaukolämpöverkon läheisyydessä ole tarjolla käyttökelpoista teollisuuden ylijäämälämpöä;

5) uusi tai uudistettava teollisuuslaitos, jonka käyttökelpoisen ylijäämälämmön määrä on vähäinen, eikä laitoksen läheisyydessä ole kaukolämpöverkkoa; tai

6) laitos, joka sijaitsee alueella, jolla on vähäinen kaukolämmön kysyntä.

Edellä 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettua vapautusperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

29 §

Ilmoitus kustannus-hyötyanalyysin tekemisestä

Hankkeesta vastaavan toiminnanharjoittajan on toimitettava ilmoitus kustannus-hyötyanalyysin tekemisestä Energiavirastolle. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi kustannus-hyöty-analyysin tulos ja se, aikooko toiminnanharjoittaja toteuttaa 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköntuotantolaitoksen yhteistuotantolaitoksena tai hyödyntää teollisuuden ylijäämälämpöä kaukolämpönä 27 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Ilmoitus on toimitettava Energiavirastolle ennen rakennus- tai uudistustöihin ryhtymistä.

Energiavirasto voi pyytää kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta lisäselvitystä, jos toimitettu ilmoitus ei ole riittävä tai toiminnanharjoittaja ilmoittaa, ettei toteuta yhteistuotantolaitosta taikka hyödynnä teollisuuden ylijäämälämpöä, vaikka kustannus-hyötyanalyysi osoittaa toteuttamisen tai hyödyntämisen kannattavaksi. Lisäselvitys on toimitettava Energiavirastolle kuukauden kuluessa Energiaviraston pyynnöstä. Rakennus- tai uudistustöitä ei saa jatkaa ennen lisäselvityksen toimittamista.

Kustannus-hyötyanalyysin ja siitä tehtävän ilmoituksen sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

6 luku

Erinäiset säännökset

30 §

Valvontaviranomainen

Energiaviraston tehtävänä on valvoa tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista.

31 §

Uhkasakko

Energiavirasto voi tehostaa tämän lain nojalla tekemäänsä päätöstä uhkasakolla. Uhkasakon asettamisesta ja sen tuomitsemisesta maksettavaksi säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

32 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Energiaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden muuta kuin tämän lain 17 §:ssä tarkoitettua asiaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

33 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 22—24 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2016.

Tällä lailla kumotaan energiamarkkinoilla toimivien yritysten energiatehokkuuspalveluista annettu laki (1211/2009). Kumotun lain 3 §:n 1 momentin 2—4 kohtaa sekä 2 ja 3 momenttia sovelletaan kuitenkin vielä 31 päivään joulukuuta 2015.

Suuren yrityksen on tehtävä 6 §:n mukainen pakollinen yrityksen energiakatselmus viimeistään 5 päivänä joulukuuta 2015.

Henkilön, jolle Motiva Oy on ennen tämän lain voimaantuloa myöntänyt energiakatselmusten vastuuhenkilön pätevyyden, katsotaan täytävän 13 §:ssä säädetyt energiakatselmuksen vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset vuoden 2016 loppuun.

Laki

sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 34 kohta sekä 20, 57 ja 69 § sekä

lisätään 3 §:ään uusi 35 ja 36 kohta sekä lakiin uusi 24 a, 24 b, 53 a, 57 a ja 69 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

34) *määräysvallalla* oikeuksia, sopimuksia tai muita keinoja, jotka joko erikseen tai yhdessä asiaan liittyvät tosiasialliset ja oikeudelliset olosuhteet huomioon ottaen antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä, erityisesti:

a) antamalla omistusoikeuden tai käyttöoikeuden yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin;

b) oikeuksin tai sopimuksin, joiden perusteella saadaan ratkaiseva vaikutusvalta yrityksen toimielinten kokoonpanossa, äänestyksissä tai päätöksissä;

35) *yhteisostoryhmällä* kysyntäpuolen palveluntarjoajaa, joka yhdistää useita lyhytkestoisia kuormia myytäväksi tai huutokaupattavaksi järjestäytyneillä sähkömarkkinoilla;

36) *järjestäytyneillä sähkömarkkinoilla* sähkön OTC-markkinoita ja sähköpörssejä, joissa käydään kauppaa sähköenergialla, kapasiteetil-

la, säätösähköllä, lisäpalveluilla tai fyysisesti selvitettävillä termiineillä.

20 §

Liittämisvelvollisuus

Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää sähköverkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkökäyttöpai-
kat ja voimalaitokset toiminta-alueellaan. Liittä-
mistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimus-
ten tulee olla avoimia, tasapuolisia sekä syrji-
mättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähkö-
järjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.

Verkonhaltijan tulee julkaista liittämistä kos-
kevat tekniset vaatimukset sekä kohtuullinen ai-
ka, jonka kuluessa verkkonhaltija käsittelee liitty-
mistä koskevat tarjouspyynnöt.

Verkonhaltijan tulee antaa liittyjälle tämän
pyynnöstä kattava ja riittävän yksityiskohtainen
arvio liittymiskustannuksista sekä arvio liitty-
män toimitusajasta. Liittymä on kytkettävä säh-
köverkkoon 24 kuukauden kuluessa liittymisso-
pimuksen tekemisestä, jos liittymän kytkemisen
edellyttämät verkkonhaltijan investoinnit sähkö-
verkkoon on mahdollista toteuttaa tässä ajassa
verkonhaltijan kannalta kohtuullisesti ja verkon
käyttäjien suhteen syrjimättömästi.

24 a §

Energiatehokkuus verkkopalvelujen hinnoitte- lussa

Verkkopalvelujen hinnoittelussa ja myyntieh-
doissa ei saa olla ehtoja, jotka ovat haitallisia
sähkön tuotannon, siirron, jakelun ja toimituk-
sen kokonaistehokkuudelle ja energiatehokkuu-
delle.

24 b §

Sähkökulutuksen jousto ja kysynnänohjausoi- menpiteet verkkopalvelujen hinnoittelussa

Verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla
ehtoja, jotka voivat estää sähkökulutuksen
jouston tarjoamisen säätösähkömarkkinoille ja

lisäpalvelujen ostajille tai jotka estävät vähit-
täismyyjiä asettamasta järjestäytyneillä sähkö-
markkinoilla saataville järjestelmäpalveluja ky-
synnänohjaustoimenpiteitä tai kysynnänhallin-
taa varten. Verkkopalvelujen hinnoittelussa on
otettava huomioon kustannukset ja hyödyt, jot-
ka aiheutuvat sähkökulutuksen joustosta ja ky-
synnänohjaustoimenpiteistä.

Verkonhaltijan verkkopalvelujen myyntiehto-
jen on luotava edellytykset sähkökulutuksen
jouston osallistumiseen säätösähkö- ja varavoi-
mamarkkinoille sekä lisäpalvelujen tarjoami-
seen, jos osallistumisen järjestäminen on ver-
konhaltijan tehtävänä. Myyntiehdoissa on otet-
tava huomioon sähköjärjestelmän toimintavar-
muus ja tehokkuus. Myyntiehdoissa ei saa olla
ehtoja, jotka perusteetta estävät yhteisostoryh-
mien tarjoaman sähkökulutuksen jouston osal-
listumisen säätösähkö- ja varavoi-
mamarkkinoille sekä lisäpalvelujen tarjoamiseen.

53 a §

Tehokkaan yhteistuotannon ja pienimuotoisen sähköntuotannon liittäminen jakeluverkkoon

Jakeluverkonhaltijalla on oltava yleiset ja hel-
posti sovellettavissa olevat menettelytavat ener-
giatehokkuuslain (/) 3 §:n 14 kohdassa tar-
koitetun tehokkaan yhteistuotannon ja pieni-
muotoisen sähköntuotannon jakeluverkkoon liit-
tämistä varten.

57 §

Jakeluverkonhaltijan laskutus

Jakeluverkonhaltijan jakeluverkon käyttäjien
laskutus on suoritettava tosiasiallisen kulutuk-
sen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa.
Muun kuin tuntimittauslaitteiston osalta lasku-
tus voi perustua loppukäyttäjän tekemään mit-
tauslaitteiston luentaan.

Laskutus saa kuitenkin perustua arvioituun
kulutukseen tai kiinteään määrään silloin, kun
laskutus perustuu loppukäyttäjän lukemaan mit-

tauslaitteistoon eikä tämä ole ilmoittanut mittarilukemaa kysymyksessä olevalta laskutuskaudelta tai jos käyttöpaikkaa ei ole varustettu mitauslaitteistolla. Laskutus saa perustua arvioituun kulutukseen myös, jos sähköä ei ole voitu mitata mitauslaitteiston vikaantumisen vuoksi tai jos mittaustiedot eivät ole saatavilla etäluettavan mitauslaitteiston tiedonsiirtohäiriön vuoksi.

Jakeluverkonhaltijan on esitettävä laskussa jakeluverkkonsa käyttäjälle erittely siitä, miten sähkönjakelun hinta muodostuu. Sähkönjakelun hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Jakeluverkonhaltijan on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Tässä pykälässä tarkoitetut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot on annettava loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. Loppukäyttäjän on halutessaan saatava laskut ja kulutustiedot sähköisinä.

57 a §

Jakeluverkonhaltijan laskujen maksutavat

Jakeluverkonhaltijan on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja sähkönjakelun laskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehtoissa ei saa olla perusteettomia eikä eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta jakeluverkonhaltijalle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos jakeluverkonhaltija tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, on järjestelmän heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua todennäköistä vuotuista sähkönkulutusta.

69 §

Vähittäismyyjän laskutus

Loppukäyttäjälle toimitettu sähkö on laskutettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa. Muun kuin tunti-mittauslaitteiston osalta laskutus voi perustua loppukäyttäjän tekemään mitauslaitteiston luentaan.

Toimitetun sähkön laskutus saa kuitenkin perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään silloin, kun laskutus perustuu loppukäyttäjän lukemaan mitauslaitteistoon eikä tämä ole ilmoittanut mittarilukemaa kysymyksessä olevalta laskutuskaudelta tai jos käyttöpaikkaa ei ole varustettu mitauslaitteistolla. Laskutus saa perustua arvioituun kulutukseen myös, jos sähköä ei ole voitu mitata mitauslaitteiston vikaantumisen vuoksi tai jos mittaustiedot eivät ole saatavilla etäluettavan mitauslaitteiston tiedonsiirtohäiriön vuoksi.

Vähittäismyyjän on esitettävä laskussa loppukäyttäjälle erittely siitä, miten sähkön hinta muodostuu, sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Sähkön hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen samana kautena. Vähittäismyyjän on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Energiavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Vähittäismyyjän on toimitettava loppulasku kuluttajalle kuuden viikon kuluessa siitä, kun sähkön toimitus kuluttajalle on päättynyt.

Tässä pykälässä tarkoitetut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot on annettava loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. Loppukäyttäjän on halutessaan saatava laskut ja kulutustiedot sähköisinä.

69 a §

Vähittäismyyjän laskujen maksutavat

Vähittäismyyjän on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja sähkölaskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehtoisissa ei saa olla perusteettomia eikä eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioda eri maksutapojen tarjoamisesta vähittäismyyjälle

aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos vähittäismyyjä tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, on järjestelmän heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua todennäköistä vuotuista sähkönkulutusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 57, 57 a, 69 ja 69 a § tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Laki**maakaasumarkkinalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan maakaasumarkkinalain (508/2000) 3 luvun 2 § ja 4 luvun 3 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 589/2013, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 9 a ja 9 b § sekä 4 lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

2 luku

Verkonhaltijan sekä varastointilaitteiston ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijan yleiset velvollisuudet ja palvelujen hinnoittelu

9 a §

Jakeluverkonhaltijan laskutus on suoritettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa. Jos mittauslaitteisto ei ole kaukoluentajärjestelmän piirissä, laskutus voi perustua loppukäyttäjän tekemään mittauslaitteiston luentaan.

Laskutus saa kuitenkin perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään silloin, kun laskutus perustuu loppukäyttäjän lukemaan mittauslaitteistoon eikä tämä ole ilmoittanut mittarilukemaa kysymyksessä olevalta laskutuskaudelta. Todettuun kulutukseen perustuvasta laskutuksesta voidaan poiketa myös, jos todettuun maakaasunkulutukseen perustuvan mittauksen ja laskutuksen järjestäminen ei ole mahdollista tai se on kustannuksiltaan kohtuutonta.

Jakeluverkonhaltijan on esitettävä laskussa verkkonsa käyttäjälle erittely siitä, miten maakaasunjakelun hinta muodostuu. Maakaasunjakelun hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen ja kustannuksiin samana kautena. Jakeluverkonhaltijan on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenetelyistä. Maakaasumarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää, sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Tässä pykälässä tarkoitetut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot on annettava loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. Loppukäyttäjän on halutessaan saatava laskut ja kulutustiedot sähköisinä.

9 b §

Jakeluverkonhaltijan on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja laskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehtoisissa ei saa olla perusteettomia tai eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta jakeluverkonhaltijalle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos jakeluverkonhaltija tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, järjestelmän on heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua vuotuista maakaasunkulutusta.

3 luku

Järjestelmävelvoitteet ja maakaasukauppojen selvitys

2 §

Verkonhaltijan on järjestettävä maakaasuverkoissaan tase selvityksen ja laskutuksen perustana oleva maakaasuntoimitusten mittausta sekä mittaus tietojen rekisteröinti ja ilmoittaminen maakaasumarkkinoiden osapuolille. Laskutuksessa tarvittavat mittaus tiedot on ilmoitettava maakaasun toimittajalle käyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti.

Loppukäyttäjälle on tarjottava kilpailukykyisesti hinnoiteltua mittaria, joka mittaa tarkasti maakaasun kulutuksen ja antaa tietoa kulutuksen ajoittumisesta, kun:

1) olemassa oleva mittari korvataan, paitsi jos se on teknisesti mahdotonta tai se ei ole kustannustehokasta ottaen huomioon pitkän aikavälin säästömahdollisuudet;

2) kyse on uuteen rakennukseen sijoitettavasta uudesta liittymästä;

3) kyse on sellaisesta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 125 §:n mukaista rakennuslupaa tai 126 §:n mukaista toimenpidelupaa edellyttävästä korjauksesta, jolla voi olla merkittävää vaikutusta rakennuksen energiatehokkuuteen.

Verkonhaltija voi tarjota mittauspalvelua joko omana työnä tai hankkia palvelun. Palvelu voidaan hankkia tällöin myös maakaasukaupan muulta osapuolelta.

Tarkempia säännöksiä maakaasuntoimitusten mittauksesta maakaasuverkoissa annetaan valtioneuvoston asetuksella. Säännökset voivat koskea:

1) käyttöpaikan, varaston, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen ja uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksen varustamista mittauslaitteistolla;

2) mittauslaitteistolle ja -järjestelmälle asetettavia vaatimuksia;

3) mittauslaitteiston lukemista;

4) mittaus tiedon hyödyntämistä;

5) mittauspalveluissa käytettävää aikajaotusta.

4 luku

Maakaasun toimittaminen ja maakaasun käyttäjän asema

3 §

Loppukäyttäjälle toimitettu maakaasu on laskutettava tosiasiallisen kulutuksen perusteella vähintään neljä kertaa vuodessa. Jos mittauslaitteisto ei ole kaukoluentajärjestelmän piirissä, laskutus voi perustua loppukäyttäjän tekemään mittauslaitteiston luentaan.

Maakaasun laskutus saa kuitenkin perustua arvioituun kulutukseen tai kiinteään määrään silloin, kun laskutus perustuu loppukäyttäjän lukemaan mittauslaitteistoon eikä tämä ole ilmoittanut mittarilukemaa kysymyksessä olevalta laskutuskaudelta. Todettuun kulutukseen perustuvasta laskutuksesta voidaan poiketa myös, jos todettuun maakaasunkulutukseen perustuvan mittauksen ja laskutuksen järjestäminen ei ole mahdollista tai se on kustannuksiltaan kohtuutonta.

Maakaasun toimittajan on esitettävä laskussa asiakkaalle erittely siitä, miten maakaasun hinta muodostuu, sekä tieto sopimuksen voimassaoloajasta. Maakaasun hintaa koskevat tiedot ja arviot on annettava loppukäyttäjälle oikea-aikaisesti ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Laskun mukana on ilmoitettava loppukäyttäjän todellinen kulutus ja hintatiedot sekä mahdollistettava vertailu edellisen vuoden kulutukseen ja

kustannuksiin samana kautena. Maakaasun toimittajan on kuluttajille lähetettävissä laskuissa annettava tiedot asiakasvalitusten tekemistä varten sekä kuluttajille suunnatussa laskutuksessaan tietoja kuluttajien käytettävissä olevista riitojenratkaisumenettelyistä. Maakaasumarkkinaviranomainen voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä tietoja laskuun tulee sisällyttää sekä siitä tavasta, jolla tiedot tulee laskussa esittää.

Maakaasun toimittajan on toimitettava loppulasku kuluttajalle kuuden viikon kuluessa siitä, kun maakaasun toimitus kuluttajalle on päättynyt.

Tässä pykälässä tarkoitetut laskut sekä hinta- ja kulutustiedot on annettava loppukäyttäjälle asianmukaisesti ja maksutta. Loppukäyttäjän on halutessaan saatava laskut ja kulutustiedot sähköisinä.

3 a §

Maakaasun toimittajan on tarjottava kuluttajille erilaisia maksutapoja laskujen maksamiseen. Tarjotuissa vaihtoehtoisissa ei saa olla perusteettomia tai eri asiakasryhmiä syrjiviä ehtoja. Maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta maakaasun toimittajalle aiheutuvien kustannusten kohtuulliset erot. Jos maakaasun toimittaja tarjoaa kuluttajille ennakkomaksujärjestelmää, järjestelmän on heijastettava riittävästi kuluttajan arvioitua vuotuista maakaasunkulutusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 2 luvun 9 a ja 9 b § sekä 4 luvun 3 ja 3 a § tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Laki

sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 6 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 6 ja 10 § seuraavasti:

6 §

Energiaviraston tehtävät kansallisena sääntelyviranomaisena

Euroopan unionin sähkö- ja maakaasualaa koskevassa lainsäädännössä tarkoitettuna kansallisena sääntelyviranomaisena toimiessaan Energiaviraston tehtävänä on erityisesti:

1) vahvistaa tässä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti sähkö- ja maakaasuverkkojen haltijoille siirron ja jakelun hinnoittelua koskevat menetelmät;

2) varmistaa, että sähkö- ja maakaasuverkkojen haltijat sekä muut sähkö- ja maakaasualan yritykset noudattavat kansallisesta ja unionin lainsäädännöstä johtuvia velvollisuuksiaan, ja

päittää toimivaltansa mukaisesti tarvittavista ja oikeasuhteisista toimenpiteistä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden kilpailun edistämiseksi ja markkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi;

3) tehdä rajat ylittävissä asioissa yhteistyötä muiden ETA-valtioiden sääntelyviranomaisten ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston kanssa;

4) panna täytäntöön toimialaansa kuuluvat, oikeudellisesti sitovat energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston ja komission päätökset;

5) varmistaa, ettei sähkön ja maakaasun siirtoon, jakeluun ja toimitukseen sekä maakaasun varastointiin ja nesteytetyn maakaasun käsitte-

lyyn liittyvien toimintojen välillä esiinny risti-subventioita;

6) seurata sähkön kantaverkonhaltijoiden ja maakaasun siirtoverkonhaltijoiden investointisuunnitelmia;

7) seurata sähkö- ja maakaasuverkkojen varmuutta ja luotettavuutta koskevien sääntöjen noudattamista, arvioida verkkojen aiempaa toimivuutta sekä osallistua sähkö- ja maakaasuverkkojen palvelun sekä sähkön ja maakaasun toimituksen laatua koskevien vaatimusten valmisteeluun;

8) seurata sähkö- ja maakaasumarkkinoiden avoimuuden tasoa ja varmistaa, että sähkö- ja maakaasualan yritykset noudattavat avoimuutta koskevia velvollisuuksiaan;

9) seurata sähkön ja maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinoiden avaamista kilpailulle sekä kilpailun toimivuutta näillä markkinoilla;

10) seurata kilpailua rajoittavien sopimuskäytäntöjen sekä muihin kuin kotitalousasiakkaisiin kohdistuvien yksinoikeuslausekkeiden esiintymistä sähkö- ja maakaasualalla;

11) seurata sähkö- ja maakaasuverkonhaltijoiden liittymien toimittamiseen ja korjausten suorittamiseen käyttämää aikaa;

12) seurata maakaasun varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuksien sääntelyn perusteita sekä valvoa maakaasun varastojen, putkilinjavarastoinnin ja muiden lisäpalvelujen käyttöoikeuksia koskevien säännösten soveltamista;

13) osaltaan varmistaa sähkö- ja maakaasumarkkinoihin kohdistuvien kuluttajansuojatoimenpiteiden tehokkuus ja täytäntöönpano;

14) laatia ja julkaista vuosittain arvio sähkön ja maakaasun toimitukseen liittyvien julkisen palvelun velvoitteiden noudattamisesta;

15) varmistaa asiakkaiden mahdollisuus saada käyttöönsä omaa sähkön tai maakaasun kuluustaan koskevia tietoja;

16) seurata sähkö- ja maakaasuverkkojen haltijoiden, sähkön ja maakaasun toimittajien, asiakkaiden sekä muiden sähkö- ja maakaasumarkkinoiden osapuolten asemaa ja vastuuta koskevien säännösten täytäntöönpanoa;

17) seurata sähköntuotantokapasiteettiin tehtäviä investointeja ja niiden vaikutusta sähkön toimitusvarmuuteen;

18) seurata ETA-valtioiden ja kolmansien maiden sähkön kantaverkonhaltijoiden teknistä yhteistyötä;

19) seurata sähkö- ja maakaasumarkkinoihin kohdistuvien suojatoimenpiteiden täytäntöönpanoa;

20) edistää aluetasolla sähkö- ja maakaasumarkkinoiden keskeisiin markkinakäytäntöihin liittyvien tiedonvaihtomenettelyjen yhteensopivuutta;

21) edistää kysyntään liittyvien resurssien osallistumista tarjonnan ohella sähkö- ja maakaasumarkkinoille.

Energiaviraston on tämän pykälän mukaisia tehtäviä hoitaessaan otettava huomioon maakaasumarkkina- ja maakaasuverkkoasetuksessa säädetyt poikkeukset.

10 §

Energiaviraston vahvistamat ehdot ja menetelmät

Energiaviraston tulee päätöksellään (*vahvistuspäätös*) vahvistaa verkonhaltijan, järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista:

1) menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalvelusta perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana;

2) ehdot, edellytykset ja tariffit, jotka koskevat oikeutta käyttää nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoja;

3) verkonhaltijan siirtopalvelun ehdot;

4) verkonhaltijan liittämispalvelun ehdot ja menetelmät liittämisestä perittävien maksujen määrittämiseksi;

5) ylikuormituksen hallintaa ja siirtokapasiteetin jakamista kantaverkossa ja siirtoverkossa koskevat ehdot sekä menetelmät ylikuormituksesta perittävien maksujen määrittämiseksi ja menetelmät ylikuormituksen hallinnasta saatujen tulojen käyttämiseksi;

6) järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi;

7) menetelmät järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähkökaupan ja taseselvityksen edellyttämän tiedonvaihdon kehittämistehtävistä perimien maksujen määrittämiseksi.

Hinnoittelussa noudatettavien menetelmien vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä:

1) verkkotoimintaan tai palveluun sidotun pääoman arvostusperiaatteista;

2) verkkotoimintaan tai palveluun sidotulle pääomalle taikka palvelulle hyväksyttävän tuoton määrittämistavasta;

3) verkkotoiminnan tai palvelun tuloksen määrittämistavasta sekä sen edellyttämästä tuloslaskelman ja taseen oikaisusta;

4) verkkotoiminnan tehostamiseen, markkinoiden yhdentymisen edistämiseen, verkon varmuuden parantamiseen sekä näihin liittyvän tutkimustoiminnan edistämiseen, verkon kehittämiseen ja verkon käyttäjien energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä edistävien järjestelmäpalvelujen saataville asettamiseen kannustavista tavoitteista ja niiden määrittämistavasta sekä menetelmistä, joilla tavoitteita sovelletaan hinnoittelussa;

5) hinnoittelurakenteen määrittämistavasta, jos määrittämistapa on tarpeen verkkoon pääsyn toteuttamiseksi tai Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen täytäntöön panemiseksi taikka jos määrittämistapa liittyy järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen hinnoitteluun.

Sähköverkonhaltijaan kohdistuva vahvistuspäätös ei saa estää verkonhaltijaa asettamasta järjestäytyneillä sähkömarkkinoilla saataville järjestelmäpalveluja kysynnänohjaustoimenpiteitä, kysynnänhallintaa tai hajautettua tuotantoa varten.

Vahvistuspäätös, jossa määrätään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista menetelmistä, on voimassa kahden toisiaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan. Jos verkonhaltija on aloittanut toimintansa muihin verkonhaltijoihin sovellettavan valvontajakson ollessa kesken, on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vahvistuspäätös kuitenkin voimassa kyseisen valvontajakson loppuun. Vahvistuspäätös, jossa määrätään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista ehdoista, edellytyksistä ja tariffeista, on voimassa Energiaviraston määräämän enintään kahden vuoden pituisen ajan. Muut 1 momentissa tarkoitettut päätökset ovat voimassa toistaiseksi tai, jos erityistä syytä on, päätöksessä määrätyn määräajan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 10 §:n säännöstä ei sovelleta sen 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun vahvistuspäätökseen, jossa määrätty valvontajakso on alkanut ennen lain voimaantuloa.

Helsingissä 15 päivänä joulukuuta 2014